

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Kosken toimintakertomusluonnos 2023 - liitteet

Käsittely:

Kosken työyhteisöpalaverit: Tammi-helmikuu

Kosken hallitus: 14.2.2024

Vuosikokous: 20.3.2024

Sisältö:

1. Henkilöstö ja opiskelijat, diat 3-4
2. Kannanotot ja lausunnot, diat 5-6
3. Yhteistyöverkostot ja -työryhmät, diat 7-10
4. Puheenvuorot ja esitykset, diat 11-12
5. Palvelutoiminta, diat 13-14
6. Kehittämishankkeet, diat 17-45
 1. Kansakoulut IV, diat
 2. Meijän Mieli, diat
 3. Aluetuki, diat
 4. OT-keskus, diat
 5. LuontoHyväKS, diat
 6. Rake

Henkilöstö

Eija Hiekka, sosiaaliasiamies

Jari Makkonen, viestintä- ja toimistoassistentti 30.4. asti

Katja Remes, hanketyöntekijä

Katja Salminen-Lahtinen, OT-koordinaattori (lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä)

Maija Huikko, toimisto- ja viestintäassistentti 1.2. alk.

Merja Angle, hankekoordinaattori

Päivi Estola, SAM-sijainen, 5.6.-18.8.

Pia-Maria Pohto, hankekehittäjä 15.9. asti

Päivi Kivelä, hankekoordinaattori 31.10. asti

Satu Freyberg, hankekehittäjä 15.9. asti

Sivi Talvensola, erikoissuunnittelija

Sointu Möller, johtaja

Taru Paavolainen, viestinnän suunnittelija

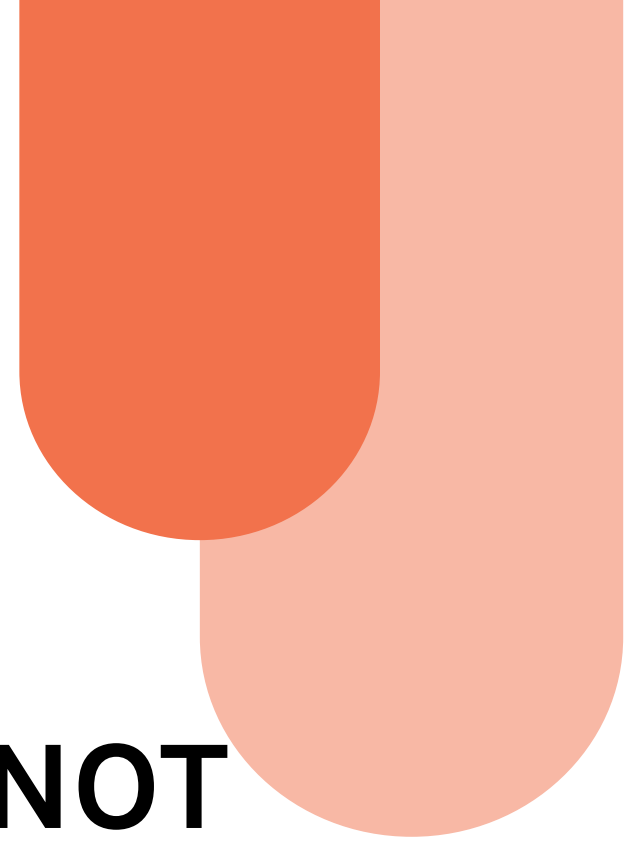

Opintoihin kuuluvassa harjoittelussa olleet

Opiskelija	Oppilaitos	Tutkinto	Selvitys tmv , jonka opiskelija teki harjoittelunsa aikana
Päivi Estola	JYU	Sosiaalityö	Asiamiehistä asiavastaavaksi. Koontia lain potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista taustatyöstä.
Pinja Hokkanen	JYU	Sosiaalityö	Mielenterveystoipujille järjestettävä kaveritoiminta. Selvitys tämän hetken tilanteesta Suomessa.
Nelli Nieminen	XAMK	Sosionomi	Meijän Mieli -hankkeen toimintaan laajasti osallistuminen, materiaalien tuottaminen ja toiminnan suunnittelu (kaveri-ilta), yksinäisyys-teemaan perehtyminen
Hannele Salminen	JYU	Sosiaalityö	Sola 2.0 -laskentatyökalun käyttökokeilu ja esittely ”sosiaalityön silmin”.
Hanna Teperi	JYU	Sosiaalityö	Luontohyvinvointi. Käsitteenmäärittelyä ja paikannuksia.
Tiina Toivonen	JYU	Sosiaalityö	Lasten, nuorten ja perheiden osaamis- ja tukikeskushanke Itä- ja Keski-Suomessa.
Tapio Tuusvuori	JYU	Sosiaalityö	Rahapeliriippuvuuden hoidon ja tuen sähköinen löydettävyys. Katsaus Väli-Suomen hyvinvointialueiden kotisivuihin.

KANNANOTOT JA LAUSUNNOT

Kannanottojamme:

- Huoltaja-säätiö, Sosnet ja sosiaalialan osaamiskeskukset: Sosiaalihuollon tutkimus, koulutus ja kehittäminen tulevan hallituksen ohjelmaan, [linkki](#)
- Sosiaalialan osaamiskeskukset: Menestyvä Suomi on sosiaalisesti kestävä, [linkki](#) ja [video](#)
- Huoltaja-säätiö, Talentia, sosiaalialan osaamiskeskukset ja Sosnet: Sosiaalihuolto tarvitsee TKI-rakenteet, [linkki](#)

Lausuntojamme:

- Koske: Lausunto hallituksen täydentävästä esityksestä hyvinvointialueiden rahoituslain muuttamisesta (VN/16752), [linkki](#)
- Sosiaalialan osaamiskeskukset: Lausunto STM:n ohjeesta ammattihenkilölain soveltamiseksi (VN/3955/2023), [linkki](#)

YHTEISTYÖVERKOSTOT JA - TYÖRYHMÄT

Yhteistyöverkosto tai -ryhmä	Työntekijät	Muuta
Hyvinvointihankkeiden verkosto	Merja Angle ja Katja Remes	Vuonna 2023 koollekutsuja Hykari-hanke
Jyväskylän valikkoryhmä (vapaaehtoistoimintaa organisoivien tahojen yhteistyö- ja kehittämisverkosto)	Merja Angle ja Katja Remes	Koordinoi Jyväskylän kaupungin vapaaehtoistoiminnan palvelut – VAPARI
Keski-Suomen kohtaamispaikat -verkosto	Taru Paavolainen, Merja Angle, Katja Remes	Viestinnän suunnittelija osa verkostoa koordinoivaa kehittäjäryhmää
KEHO viestintäryhmä KEHO ohjausryhmä KEHO puheenjohtajisto	Taru Paavolainen Sointu Möller, Sivi Talvensola Sointu Möller	
Keski-Suomen alueellinen ravitsemustyöryhmä	Merja Angle	Koordinoi Keski-Suomen hyvinvointialue
METELI- verkosto	Merja Angle ja Katja Remes	METELI on Jyvässeudun mielenterveys- ja päihdetoimijoiden yhteistyöverkosto
Viestintärinki	Katja Remes ja Merja Angle	Koordinoi KYT
SOLA-hankkeen ohjausryhmä	Sointu Möller, Sivi Talvensola	Hyvaks
Romanityöryhmä	Sointu Möller	

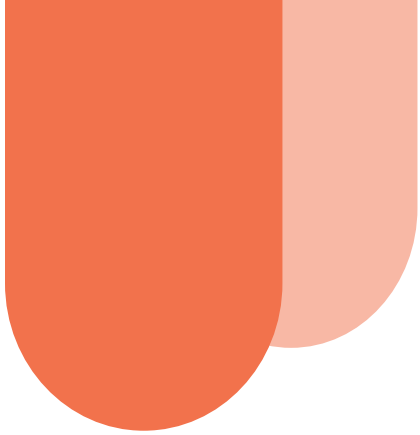
Yhteistyöverkosto tai -ryhmä	Työntekijä	Muuta
Nuorten talo -hanke	Merja Angle	
Tulsote / Sosiaalihuollon kehittämisohjelma	Sointu Möller Sivi Talvensola	
Rahapeliongelman hoidon ja tuen kehittämisen alueellinen tuki -hankkeen ohjausryhmä	Taru Paavolainen Sointu Möller	Sovatek
Psykososiaalisten menetelmien koordinaatio ja OT-keskustoimintojen yhteensovittaminen Itä-Suomen yhteistyöalueella -hankkeen ohjausryhmä	Sointu Möller	Pohjois-Savon hva, YTA
Valtakunnallinen rakenteellisen sosiaalityön kehittämisryhmä	Sivi Talvensola	THL
Oskeverkoston valtakunnallinen rakenteellisen sosiaalityön kehittämisryhmä	Sivi Talvensola	Oskeverkosto
Itä-Suomen yliopiston Vaikuttavuustalo, ohry	Sointu Möller	
Itsemääräämisoikeushankkeen seurantaryhmä	Eija Hiekka	STM
TKKI-neuvottelukunta	Sointu Möller	Hyvaks
Alueellinen toimeentulotuen neuvottelukunta	Sivi Talvensola Sointu Möller	Hyvaks

Yhteistyöverkosto tai -työryhmä	Työntekijä	
Hyvaksin sote-hankkeiden ohjausryhmä	Sointu Möller	HVA
Sosiaalihuollon tiedontuotanto	Sivi Talvensola	HVA
Hyvinvointialueiden sosiaalihuollon ICT-valmistelijoiden verkosto	Sivi Talvensola	
Sote ATK-päivien sosiaalihuollon ohjelmaryhmä	Sivi Talvensola	
Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijaverkosto	Sivi Talvensola	THL
K-S läheisväkivallan asiantuntijaryhmä	Katja Salminen-Lahtinen	
Jälkihuoltohankkeen ideointiverkosto	Katja Salminen-Lahtinen	JAMK
Seri-työryhmä	Katja Salminen-Lahtinen	
Maakunnan viestijäverkosto	Taru Paavolainen	

PUHEENVUOROT JA ESITYKSET

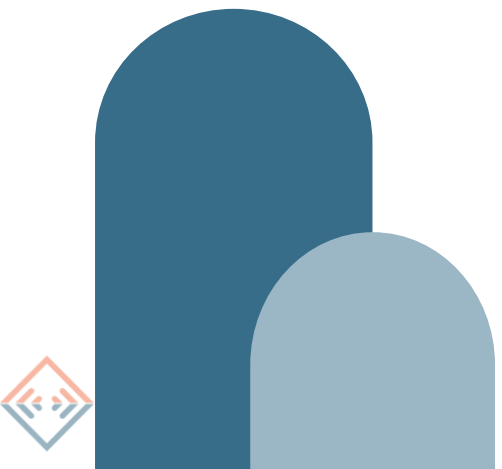

Työntekijän nimi	Puheenvuoron, alustuksen, esityksen teema tai otsake	Tilaisuus ja ajankohta
Sivi Talvensola	Kosken tervehdys erityissosiaalihjauksen YAMK -opiskelijoille	Sosionomi YAMK -lähijakso, JAMK 26.8.2023
	Ajankohtaista sosiaalihuollon kehittämisessä	Sosionomi AMK -opinnäytetyöpaja, JAMK 2.10.2023
	Sosiaalihuollon kehittämisestä ja sosiaalialan osaamiskeskuksista	Sosiaalityön Käytännöt III -opintojakso, JYU 25.10.2023
Sivi T & Päivi Paavilainen (Hyvaks/Tulsote)	Keski-Suomen kommenttipuheenvuoro (Pirkanmaan hva:en)	Kansallinen rakenteellisen sosiaalityön verkosto 21.11.2023
Sointu Möller	Sosiaalialan osaamiskeskuksen johtaminen	Sosiaalityön maisteriopinnot, Sote-johtaminen, JYU, 22.11.2023
Sointu Möller ja Sivi Talvensola	Alaseminaarien fasilitointi, toisen koulutuspäivän puheenjohtajuus	Tulevaisuuden taidot ja työelämän vallankumous, sote-koulutuksen ja kehittämisen verkostotapaaminen 23.-24.3., järjestämisvastuu yhdessä Hyvaksin ja JAMK:n kanssa
Katja Salminen-Lahtinen		
Päivi Kivelä, esim.	Luontohyvinvointi ammattilaisten työmenetelmäksi - alaseminaaripuheenvuoro	Tulevaisuuden taidot ja työelämän vallankumous, sote-koulutuksen ja kehittämisen verkostotapaaminen 23.-24.3.
Eija Hiekka		
Kosken väki	Kosken toiminnan esittely TKKI-päällikölle	11.10.2023

PALVELUTOIMINTA

Sosiaaliasiamiestoiminta

- Päätettiin sosiaaliasiamiestoiminnan (1.1.2024 alkaen sosiaaliasiavastaava) liikkeenluovutuksesta Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2024 alkaen.
- Vuoden 2023 aikana asiatapahtumia oli yhteensä 423
 - Näistä tyytymättömyyttä sisältäviä asiatapahtumia oli 68% ja tiedusteluja 32%
 - 27% asiatapahtumista liittyi lastensuojeluun, 23% työikäisten palveluihin, 15% ikäihmisten palveluihin

Selvitys sosiaalihuollon porrastuksesta

- Tilaaja: STM
- Kosken rooli: Koordinoida selvitystyöprosessia oskeverkostossa
 - Asiantuntijoiden haastattelut, työpajojen organisointi
- Tarkoitus:
 - Kartoittaa ja kirkastaa sosiaalihuollon palvelutoimintaan liittyvän porrasteisuuden erityiskysymyksiä
 - Määritellä erilaisia vaihtoehtoja ja suosituksia porrasteisuuden kehittämiseksi
 - Kirkastaa näkemystä siitä, miten porrasteisuus tulisi toteuttaa huomioiden alueelliset tarpeet
- Selvitys valmistui määräajassa eli 30.11.2023 mennessä

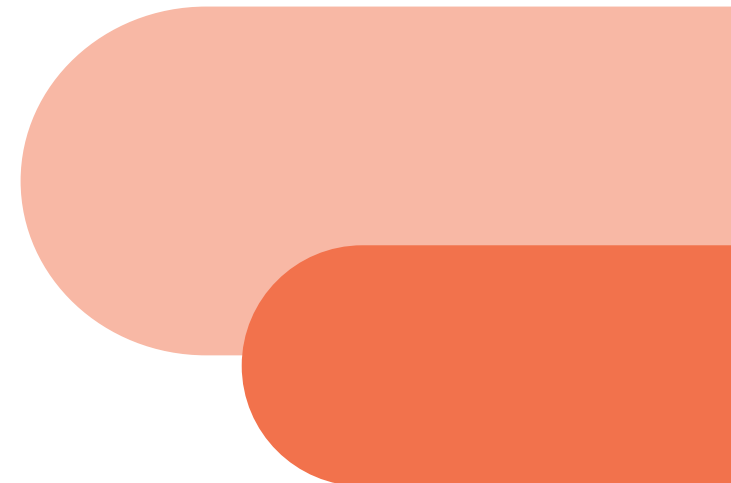
Arviointikeskustelun fasilitointi ja dokumentointi

- Tilaaja: Etelä-Pohjanmaan hva
- Tilaisuus: Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen LAPE kokonaisuuden arviointirefleksio
 - Arviointikeskusteluun osallistui kahdeksan esihenkilöä sekä hankekehittäjät
- Fasilitoijat: Sointu Möller ja Sivi Talvensola

KEHITTÄMISHANKKEET

Kansa-koulu 5 - Sosiaalialan kirjaamisosaamisen vahvistaminen yhteiskehittämällä, Sivi Talvensola

- Järjestyksessään viides valtakunnallinen Kansa-koulu-hanke
- Rahoitus Suomen kestävän kasvun ohjelmasta ajalle 1.1.2023–31.3.2024, rahoittajana STM
- Toteuttajana valtakunnallinen sosiaalialan osaamiskeskusverkosto
- Hallinnoijana Vasso - Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
- Hankkeessa työskenteli 20 asiantuntijaa eri osaamiskeskuksista
- Tavoitteena edistää sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämismallien muodostumista ja vahvistaa kirjaamisosaamisen kehittymistä yhteistyössä kansallisten toimijoiden (STM, THL, Kela) ja hyvinvointialueiden kanssa.

Tavoitteet 2023	Toimenpiteet	Seuranta
<p>Kansallinen yhteiskehittäminen: Luodaan pysyviä toimintamalleja yhteiskehittämällä kansallisten toimijoiden ja hyvinvointialueiden kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Määritellään kansallisten toimijoiden kanssa hankkeen rooli• Osallistutaan kansalliseen kirjaamisen kehittämistä edistävään verkostoon• Toteutetaan kansallisten toimijoiden kanssa määriteltyjä tehtäviä	Toteutunut pääosin
<p>Yhteiskehittäminen hv-alueiden kanssa: Jalkautetaan kansallisia kirjaamisen ohjeita ja määräyksiä. HV-alueille muodostuu kirjaamisen kehittämisen rakenteita sekä kehittämistä ja oppimista tukevia verkostoja.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Tuetaan hv-alueita kehittämään kirjaamiskulttuuria ja -rakenteita kansallisten ohjeiden ja määräysten mukaisiksi• Määritellään kirjaamisen kehittämisen nykytila, keskeiset toimijat ja kehittämistarpeet• Tuetaan kirjaamiskoordinaattoreita• Toteutetaan kirjaamista kehittävien toimijoiden osaamista lisäävää toimintaa	Toteutunut pääosin

Toimenpiteet – Mitä tehtiin v. 2023

- Järjestimme kirjaamisiasiantuntijavalmennusta 20 ryhmälle. Uusia kirjaamisiasiantuntijoita valmistui 384.
- Perustimme hyvinvointialueiden kirjaamisen kehittämisen avainhenkilöverkoston ja järjestimme heille kuusi kirjaamisen työpajaa. Verkostossa oli mukana 53 kirjaamisen avainhenkilöä ja kaikki hyvinvointialueet olivat edustettuna.
- Järjestimme yksityisten toimijoiden työryhmän, jossa on edustettuna kaikki palvelutehtävät ja hyvinvointialueet.
- Toteutimme kansallisen projektiryhmän (Kansa-koulu, THL, Kela), joka kokoontui yhdeksän kertaa.
- Osallistuimme THL:n Sote-kirjaamisen kehittämistä edistävän kansallisen verkoston toimintaan.
- Työstimme sosiaalihuollon kirjaamisen peruspakettia.
- Kokosimme hyvinvointialueiden sosiaalihuollon kirjaamisen ja tiedonhallinnan tilannekuvan.
- Tuimme alueellisten kirjaamisiasiantuntijaverkostojen syntyä.
- Keräsimme kirjaamisiasiantuntijoiden suostumukset rekisteritietojen siirtoon ja luovutimme ne 17 hyvinvointialueelle.
- Päivitimme kirjaamisiasiantuntijavalmennuksen ja hankkeen avoimen oppimateriaalin ilmeen ja sisällön.
- Toteutimme yhteistyössä HALI ry:n kanssa kyselyn sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämisen tilasta yksityisille palveluntuottajille, jonka pohjalta hanke laati raportin.
- Toimimme ja viestimme suomeksi ja ruotsiksi.
- Lähetimme seitsemän uutiskirjettä, jolla oli keskimäärin 3330 suomenkielistä ja 182 ruotsinkielistä tilaajaa.

Arviointia

ONNISTUMISET

- Tutkimustulosten keskusteluttamisen kytkeminen olemassa oleviin verkostoihin
- Toimiva yhteistyö hankkeen toteuttajien kesken
- K-S HVA:n oma rakenteellisen sosiaalityön verkosto, jolle aluevaltuutettujen ja johdon tuki
- Aluevaltuutetut halukkaita rakenteellisen sosiaalityön toimintamallin kehittämistyöhön

HAASTEET

- Ajankohta: Hyvinvointialueen toiminnan käynnistäminen ensisijainen muihin toimintoihin nähden
- Toimenpiteiden aikatauluttaminen suhteessa hyvinvointialueiden organisoitumiseen ja tarpeisiin
- Hankkeen rooli ja tehtävät suhteessa kansallisiin toimijoihin
- Hankehenkilöiden vaihtuvuus

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen - Sivi Talvensola

- Valtakunnallinen hanke, jonka rahoitus Suomen kestävän kasvun ohjelman pilarin 4 investoinnista 3
Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta
- Toimintakausi 1.4.2023 - 30.6.2025
- Hallinnoija ja toteuttaja Keski-Suomen hyvinvointialue, Koske osatoteuttajana
- Kokonaisrahoitus 80 372 € (STM)
 - Sivi Talvensola (50 %)

Tavoitteet 2023	Toimenpiteet	Seuranta
Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin RRP-hankkeen toteutus 2023-25 osatoteuttajan roolissa	<ul style="list-style-type: none">• Valtakunnallisen mallin yhteinen työstäminen• Aloitetaan alueellisen toimintasuunnitelman työstäminen• Kartoitetaan alueellisesti, miten kokemus- ja ilmiötieto sekä SAM-selvityksen välittämä tieto on yhdistettävissä kehitettävään malliin	Toteutunut osittain
Rakenteellisen sosiaalityön tutkimuspohjan vahvistaminen välittämällä raken tutkimustietoa Kosken työryhmien ja muiden kanavien kautta	<ul style="list-style-type: none">• Jatketaan MoRA-tutkimushankkeen tulosten jalkauttamista• Osallistutaan MoRAn jatkotutkimushankkeiden suunnitteluun osatoteuttajana• Osallistutaan rake-mallin kehittämiseen	Toteutunut osittain
Aktiivinen osallistuminen valtakunnalliseen ja alueelliseen rakenteellisen sosiaalityön kehittämiseen	<ul style="list-style-type: none">• Osallistutaan ja välitetään tietoa: THL:n verkosto, oskejen verkosto, K-Suomen verkosto, Kosken rake-verkosto	Toteutunut
Luodaan Koskeen rakenteet raken toteuttamiseen	<ul style="list-style-type: none">• Selkiytetään Kosken rooli raken toteuttajana• Sovitaan rooleista, tehtävistä ja resursseista	Toteutunut osittain

Mitä tehtiin vuonna 2023

- Vahvistimme rakenteellisen sosiaalityön osaamista järjestämällä teemasta kuusiosaisen, MoRa-tutkimustuloksiin perustuvat Rakea rakentamassa -työpajasarjan yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen, Tulsoten Sosiaalihuollon kehittämisohjelman ja Jyväskylä yliopiston kanssa.
- Perustimme Keski-Suomen hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön johto- ja ohjausryhmän.
- Loimme yhteistyössä THL:n ja hyvinvointialueiden kanssa rakenteellisen sosiaalityön kansallisen tietotuotannon mallin ja alueellisen toteutussuunnitelman ensimmäiset versiot.
- Osallistuimme osaamiskeskusten ja THL:n verkostotoimintaan sekä valtakunnalliseen kehittämistyöhön.
- Pohdimme Kosken roolia rakenteellisen sosiaalityön alueellisena toimijana

Arviointia

ONNISTUMISET

- Tuoreeseen tutkimukseen perustunut Rakea rakentamassa -työpaja ja sen tuottama aineisto hva:een strategian toimeenpano-ohjelman valmisteluun
- Alueellisen toteutussuunnitelman ja kansallisen tiedontuotannon mallin pilotointien eteneminen aikataulussa
- Hva:een rakenteellisen sosiaalityön ohjaus- / johtoryhmän perustaminen
- Rakenteellisen sosiaalityön ympärillä oleva positiivinen vire ja kiinnostus
- Alueellinen yhteistyö ja Jyväskylän yliopiston erikoisosaaminen aiheessa antavat hyvän pohjan kehittämislle

HAASTEET

- Ajankohta: Hyvinvointialueen toiminnan käynnistäminen ensisijainen muihin toimintoihin nähden
- Rakenteellisen sosiaalityön osuus vielä vähäinen sosiaalialan käytännön työssä
- Rakenteellisen sosiaalityön resurssit pienet ja rakenteet vasta muotoutumassa

Meijän Mieli –hanke - Merja Angle ja Katja Remes

Nuorten mielenterveystoipujien (15-35-vuotiaiden) arjen ja osallisuuden parantaminen sekä tukeminen erilaisen tukitoiminnan, verkostojen rakentamisen ja vapaaehtoisten tekemän kumppanuuden avulla Keski-Suomessa.

- **Kohderyhmä:** Nuoret aikuiset mielenterveystoipujat (15-35-vuotiaat), vapaaehtoiset ja vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet, järjestöt (erityisesti mielenterveysjärjestöt), nuorten parissa toimijat sekä kokemusasiantuntijat.
- **Yhteistyökumppanit:** Psykiatrisen kuntoutuksen tuki, Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry, Ääneseudun Ilona ry, Keski-Suomen mielenterveysomaiset FinFami ry, Gradia, JAMK, Liepeen hoiva ry, SOS-Lapsikylä ry., Lilinkotisäätiö, Aspasäätiö, Mielen Tie ry.

Mitä tehtiin 2023?

Kaveritoiminta

- Vapaaehtoisia koulutettiin live- ja digikaveritoimintaan ja heille tarjottiin myös lisäkoulutusta (mm. MTEA1®), työnohjausta sekä virkistystoimintaa.
 - Meijän Kaveri: 3 koulutusta, 10 koulutettavaa ja 6 toimintaan lähtenyttä
 - Meijän Digikaveri: 4 koulutusta, 27 koulutettavaa ja 19 toimintaan lähtenyttä
 - Live- ja digikaverikoulutusten rakenne ja sisällöt tallennettiin Innokylään vapaasti hyödynnettäväksi
- Kaveriparitoimintaa jatkettiin: vuonna 2023 muodostui 8 kaveriparia.
 - Digikaveritoiminta jatkuu SOS-Lapsikylän alaisuudessa hankkeen päätyttyä; ¼ Ylitse MentorApp -sovelluksen mentoreista on käynyt hankkeen ja SOS-Lapsikylän yhdessä toteuttaman Meijän Digikaverit-koulutuksen
 - Livekaveritoiminnan jatkuvuudesta käytiin neuvotteluja useamman tahon kanssa. Sovatek-säätiön työpajatoimintaan räätälöitiin koulutuspaketti, joka jäi heille hyödynnettäväksi.

Ryhmätoiminta

- Uutena toimintana käynnistettiin Meijän Porukka -ryhmätoiminta Keuruulla yhteistyössä Aspasäätiön kanssa.
- Vanhoina toimintoina jatkettiin kaveri-iltoja sekä The World of Recovery -pöytäroolipelitoimintaa.
- MielenTaidot-tuokioiden sisältöpaketti vietiin Innokylään.

Mitä tehtiin 2023?

Yhteistyö

- Jatkettiin yhteistyötä sekä tapahtumien järjestämistä eri toimijoiden kanssa.
- Äänekoskella käynnistetty Nuorten Hengailukahvilatoiminta vakiintui Ääneseudun Ilona ry:n omaksi toiminnaksi.
- Nuoria aktivoitiin mielen hyvinvointia edistävään Kesäkaveruus-vapaaehtoistoimintaan ja heitä saateltiin KEJR - ketään ei jätetä rannalle -yhdistyksen toiminnan piiriin.

Viestintä

- Mielen hyvinvoinnista viestimistä jatkettiin eri viestintäkanavilla.
 - Facebook: 208 seuraajaa, 53 positiivisen mielenterveyden julkaisua (viikkosome)
 - Instagram: 449 seuraajaa, 47 viikkosome-julkaisua
- Palautekyselyjä tehtiin nuorille, vapaaehtoisille, koulutuksiin osallistuneille, kaveritoimintaan osallistuneille ja yhteistyökumppaneille.
- 15.11.2023 pidetyssä hankkeen päätöstilaisuudessa julkaistiin videot hankkeen toiminnoista ja tuloksista. Videot ovat nähtävissä [Kosken Youtube-kanavalla](#).
- Hankkeen loppuraportti luettavissa **Kosken nettisivuilla (tulossa)**

Onnistumisia - Haasteita

- Sinnikäs työskentely kohderyhmän tavoittamiseksi
- Haasteellinen vapaaehtoistoiminnan muoto on käynnistetty
- Verkostoyhteistyössä toteutettu toimintaa
- Suunnitelmallinen viestintä näkyy osallistujissa ja some-seurantamäärien kasvussa
- Nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun
- Osallistujamäärät
- Nuorten tavoittaminen, tiedon siirtyminen verkostolta kohderyhmälle
- Nuorten sitouttaminen toimintaan yksittäisten kävijöiden ja käyntikertojen sijaan
- Vaikutusten mittaaminen
- Toimintaympäristön muutokset (korona, hva:een käynnistyminen)

Rahapeliongelman hoidon ja tuen alueellisen kehittämisen tuki (Aluetuki) – Taru Paavolainen

- THL:n v. 2021-2023 koordinoima toiminta, jota toteutetaan Pohjois-Suomessa (Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue), Väli-Suomessa* (Sovatek-säätiö) ja Etelä-Suomessa (Socca/Peliklinikka)
- Tavoitteena
 - Tukea rahapeliongelman hoidon ja tuen saatavuuden ja laadun kehittämistä kunnissa ja hyvinvointialueilla
 - Varmistaa rahapeliongelman ehkäisyn ja hoidon integraatio alueellisiin sote-rakenteisiin
 - Vahvistaa sosiaali-, terveys- ja sivistyspalvelujen ammattilaisten osaamista rahapeliongelman tunnistamisessa, hoidossa ja tuessa järjestämällä mm. koulutuksia
 - Edistää alueellista tiedontuotantoa ja tilanneseurantaa tilastointia ja palvelujen arviointia kehittämällä
- Kosken viestinnän suunnittelija tukee hanketta viestinnässä, verkostoitumisessa ja koulutusten toteuttamisessa.

Mitä Kosken roolissa tehtiin ja tekemisen arviointia

- Valtakunnallisten Rahapelaaminen puheeksi- ja Rahapeliriippuvuus hallintaan -koulutusten fasilointi ja kehittäminen (kutsut, tekninen fasilointi, tilastointi, palautteet)
 - Koulutuksilla tavoitettu hyvin ammattilaisia (2021-2023: puheeksiotto yht. 1197 ilmoittautunutta, 2 pv menetelmäkoulutus yht. 218 suorittanutta).
 - Väli-Suomen ammattilaiset tavoitettu hyvin: 46 % puheeksioton koulutuksissa ja 51 % menetelmäkoulutuksessa
 - Koulutusten konseptia kehitetty ja toteutettu kokeiluja eri työkalujen (Mentimeter, Padlet) kanssa. Palaute koulutuksista on ollut erittäin positiivista. Hyviä käytäntöjä välitetty THL:lle.
- Tuotettiin tietoa rahapelaamisen puheeksioton yleisyydestä ja haasteista
 - Hyödynnettiin ja analysoitiin Mentimeterin avulla koulutuksissa kerättyä dataa (n=496)
 - Puheeksiotto satunnaista (54 %); haasteiksi kuvattiin asiakkaan reagointia, luontaisen puheeksioton tavan puutetta, puheeksioton puuttumista rakenteista ja tietämättömyyttä siitä, minne ohjata asiakas

Mitä Kosken roolissa tehtiin ja tekemisen arviointia

- Pelituen, Aluetuen ja THL:n yhteisen pelihaittoja ja niihin liittyviä palveluja tarkastelevan tutkimuksen taittäminen ja viimeistely (mukana Pirkanmaa, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala)
- Tarkasteltu palvelujen löydettävyyttä hyvinvointialueilla
 - Yhteistyössä rakennetun verkostokartan pohjalta muotoutunut sivu Satakunnan hyvinvointialueen nettisivuilla
 - Harjoitteluraportti [Rahapeliiriippuvuuden hoidon ja tuen sähköinen löydettävyys. Katsaus Väli-Suomen hyvinvointialueiden kotisivuihin.](#)
- Aluetuen koulutusten markkinointi ja esittely Kosken verkostoissa, rahapelaamisen ilmiön esiin nostaminen Kosken viestinnässä
 - Koulutusesitteen päivittäminen, hankkeen tietojen ylläpitäminen Kosken ja Pelituen sivuilla
 - Rahapeliiaiheiset kirjoitukset Kosken sivuilla
 - Uutiskirje Aluetuen Väli-Suomen verkostolle (2 krt / vuosi, aloitettu syksyllä 2022)
- Tiivis yhteistyö Etelä- ja Pohjois-Suomen Aluetuen kanssa
 - Mm. koulutusten kehittäminen ja toteuttaminen, raportointi ja tilastointi.

OT-keskushanke

Itä- ja Keski-Suomen OT-keskus on yksi Suomen viidestä valmisteilla olevasta lasten, nuorten ja perheiden osaamis- ja tukikeskuksesta (OT). Tiivis yhteistyö eri alueiden kesken.

- Mahdollistaa ne **vaativaa erityisosaamista** sekä **monitieteisyyttä** ja **integraatiota edellyttävät** sivistykselliset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, joita yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen ei ole toiminnallisesti eikä taloudellisesti mahdollista järjestää tai tuottaa.
- Rakentaa **konsultaatiomahdollisuuksia ja -malleja**, jotka auttavat eri alojen ammattilaisia terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja sivistystoimen tehtävissä toimimaan erityisen vaativissa tilanteissa asiakkaiden kanssa.
- **Luo uusia käytäntöjä ja toimintatapoja** yhdessä eri toimijoiden kanssa ajassa muuntuviin erittäin vaikeisiin tilanteisiin.
- Levittää sekä tukee **näyttöön tai tutkimukseen perustuvien hoito- tai työmenetelmien** käyttöönottoa.
- Kytkeytyy tiiviisti mm. **Barnahus-hankkeeseen** sekä **sivistystoimen VIP-verkostojen työhön**.

Mitä tehtiin ja miten onnistuttiin? 1.

- Muodostettiin ehdotus OT-rakenteesta ja laadittiin sopimusmalli OT-keskusten synnyttämiseksi, jotka vietiin osaksi YTA-valmistelua
- Koordinoitiin asiantuntijapalveluita ja -verkostoja YTA-alueella, esim. OT-tukipilotti, lastensuojelun moniammatilliset asiantuntijaryhmät, Haastavat erot -konsultaatioryhmät sekä selvitettiin koulutustarpeita ja järjestettiin koulutuksia niiden pohjalta
- Toteutettiin OT-konsultaatiopilotti 20.3.-3.11.2023. Tarkoitettu Itä-Suomen yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistyspalveluiden ammattilaisille, jotka työskentelevät lasten, nuorten ja heidän perheidensä kanssa julkisella sektorilla
 - 1) Neuvontaa ja ohjausta käytettävissä olevista asiantuntijoista ja erityispalveluista, 2) tukea ja konsultaatiota lastensuojelun ja lapsiperhepalveluiden erityiskysymyksissä sekä 3) monialaista työnohjauksellista ja konsultatiivista tukea OT-tiimiltä.
 - Yhteydenottoja pilotin aikana 24, näistä 9 Keski-Suomesta, aiheina mm. erityisen haastavat erotilanteet, perhesurman uhka, lasten ja nuorten vakavat psykiatriset ja/tai päihdehäiriöt yhdistettynä lastensuojelutarpeeseen, ja lapsiperhepalveluiden tai lastensuojelun erityiskysymykset --> OT-tuki vahvisti ammattilaisten ajatuksia, mahdollisti asian äärelle pysähtymisen, toi uusia näkökulmia

Mitä tehtiin ja miten onnistuttiin? 2.

- Yhteistyö Lastenpsykiatrian intensiivisen hoidon perheyksikön LIPSYn kanssa jatkui
 - Kartoitettu yhteistyötä LIPSYn ja lastensuojelun välillä ja kehittämissuhteita viety tiedoksi perhesosiaalityöhön ja lastensuojeluun, esim. LIPSY-palautepalaveriin ollut haastavaa saada mukaan sosiaalityöntekijää lastensuojelusta
- Jatkettiin Haastavat erot -konsultaatioryhmän toimintaa Keski-Suomessa TURVASSA-hankkeen koordinoimana, yhteistyö Pohjois-Savon ryhmän kanssa. Keski-Suomen ryhmä kokoontui 11 kertaa ja käsiteltyjä tapauksia oli seitsemän.
 - Tilanteen pohtiminen lapsen näkökulmasta. Asioihin liittyi usein useita viranomaistahoja, väkivaltaa tai sen uhkaa ja huolta lapsen hyvinvoinnista.
- Kehitettiin vaativan sijaishuollon seulontalomaketta (VSSL), pilotoitiin Etelä-Savossa → Itsereflektiomenetelmä työntekijän ja tiimin työskentelyn tueksi sijoitetun nuoren haasteiden kartoittamiseksi ja vaativuuden arvioimiseksi ([linkki Innokylään](#))
- Aktiivinen verkostoituminen ja yhteistyö mm. Vauras-, Barnahus- ja Jälkiverkko-hankkeiden, VAATU-toimijoiden, Tukikeskus Varjon ja YTA-alueen nepsy-asiantuntijoiden kanssa.
- OT-infojen sekä koulutustilaisuuksien toteuttaminen YTA-alueella niin ammattilaisille kuin päättäjille: yli 3600 osallistujaa 46 tilaisuudessa neurologisten häiriöiden, haastavien erojen lastensuojelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteisasiakkuuksien, PACEn ja hankkeen toiminnan teemoista.

LuontoHyväKS-selvityshanke

- LuontoHyväKS – Luontohyvinvointi Keski-Suomen sote-ammattilaisten työmenetelmäksi –selvityshankkeessa (2022–2023)
 - Lisättiin tietoisuutta luonnon kokonaisvaltaisista vaikutuksista ihmisten hyvinvointiin
 - Kirkastettiin sote-ammattilaisten, johdon ja asukkaiden ymmärrystä luontohyvinvoinnin käsitteestä
 - Kartoitettiin, kokeiltiin ja arvioitiin sote-ympäristöihin ja -palveluihin soveltuvia luontohyvinvoinnin menetelmiä yhdessä sote-ammattilaisten kanssa
 - Siimes-taide- ja luontoelämystilojen kokeilut kolmessa sote-yksikössä
 - Parannettiin sote-ammattilaisten työssä toteutuvaa hyvinvointia luonnon hyvinvointivaikutusten avulla
- Selvitystyötä rahoitti Keski-Suomen liitto
- Marraskuussa 2023 julkaistiin selvitysraportti [Kivelä & Paavolainen: Matkalla kohti luontohyvinvoivaa Keski-Suomea. LuontoHyväKS-selvitys luontohyvinvoinnista sote-ammattilaisten arjessa](#). Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen raportteja 57.

Toimenpiteet – Mitä tehtiin 2023

- Siimes-taide- ja luontoelämystilojen kokeilut saatettiin päätökseen kolmessa eri sote-yksikössä → haastattelut, havainnointi ja loppuarviointi
 - Jatkokehityksen myötä Siimes-tilan nähtiin sopivan sote-yksiköihin
 - Kokeilut innostivat työntekijöitä pohtimaan työn tekemisen tapoja ja keinoja tuoda luontoa osaksi arkeaan
- Toteutettiin yhteiskehittämisen työpajoja (yht. 5) aikuisten sosiaalipalveluiden työntekijöille (yht. 97 osallistujaa)
 - Ensimmäinen toteutettiin yhteistyössä KUURA-hankkeen kanssa
 - Työntekijöitä johdatettiin lähiluontoon aistimaan ja tekemään yksinkertaisia harjoituksia, sekä pohtimaan yhdessä, miten luontoa ja luonnon hyvinvointivaikutuksia voi tuoda osaksi omaa työarkea - tukemaan omaa palautumista, työyhteisön hyvinvointia ja asiakastyötä
- Luontohyvinvointi esillä verkostoissa ja viestinnässä
 - Yhteistyötapaaminen hyvinvointialueen HR kanssa
 - Green Care -toimijoiden aamukahvit, JAMK Green Care -menetelmät ja toimintomuodot - opintojakson opiskelijat, Kauramäen kylä
 - Hyvän voinnin Keski-Suomea kehittämässä -foorumi, Valtakunnalliset osaamiskeskuspäivät, Mataran markkinat
 - Minun luontohyvinvointihetkeni -kampanja hankkeen Instagram-tilillä ja tilaisuuksissa

Arviointia

Onnistumisia

- Kattava selvitys valmistui aikataulussa ja sitä varten tuotettiin paljon tietoa ja kokemuksia luontohyvinvoinnin mahdollisuuksista sote-ammattilaisten arjessa
- Siimes-kokeilut innostivat toimijoita ideoimaan luontohyvinvoinnin mahdollisuuksia sekä tarkastelemaan työn tekemisen tapoja
- Työpajat tavoittivat suuren määrän ammattilaisia
- Hankkeessa saatiin kokemuksia toimimisesta yhdessä yrityksen (AistiSiimes) kanssa

Haasteita

- Hankesuunnitelman tavoitteet kunnianhimoiset suhteessa aikatauluun ja resursseihin → keskityttiin tiettyihin kokonaisuuksiin
- Siimes-tilojen pilotoinnissa haasteita esim. tilojen sijoittumisen yhteydessä → esiin nousseet seikat otettu huomioon jatkokehityksessä
- Kiinnostusta työpajoihin oli, mutta työntekijöillä oli vaikeuksia irrottautua työstään osallistuakseen niihin → osallistujamäärät olivat silti hyviä
- Vaikuttamistyötä hyvinvointialueen suuntaan olisi voinut tehdä vahvemmin → tärkeä yhteistyöpalaveri HR kanssa saatiin toteutumaan

